

Zeldzame kamsalamanders in Gameren

Dijk Gameren

De kamsalamander is een van onze grootste en mooiste salamanders. Een volwassen exemplaar kan wel 18 cm groot worden. Dit fraaie amfibie staat op de Rode lijst van beschermde dieren. In het rivierengebied komt de kamsalamander op sommige locaties best veel voor. Het dorp Gameren is zo'n locatie waar in verhouding veel kamsalamanders leven. Binnendijsk tussen het eetcafé 'Het Ouwe Mestershuls' en Zorgcentrum het Slot verblijft een flinke populatie kamsalamanders. Gedurende de wintermaanden verstoppen deze prachtige amfibieën zich hier binnendijsk. Echter in het voorjaar worden ze wakker en komt de drang om zich voort te planten. Ze gaan dan op zoek naar een juiste poel om daar de eitjes af te zetten.

Die poel ligt aan de andere zijde van de dijk. Bij het oversteken van de dijk worden helaas veel salamanders doodgereden. In 2018 werden in één week 100 kamsalamanders doodgereden!

Poel buitendijsk ideaal

In de maanden september t/m februari verblijven de kamsalamanders binnendijsk en hebben ze een veilig plekje gezocht onder gebladerte bij struiken, in holletjes in de grond of onder boomstronken. In februari / maart verlaten ze de binnendijskse tuinen en klimmen tegen de dijk omhoog om naar de poel te gaan die buitendijsk ligt. Nou ja, buitendijsk is het niet echt meer. Door de aanleg van een nieuwe winterdijk is het feitelijk een soort van eiland geworden. Maar dat is juist ideaal voor de kamsalamander. De grote uiterwaard van Gameren, de Ruyterwaard, is niet echt ideaal voor salamanders. Salamanders houden niet van stromend water; het moet stilstaand water zijn waar ze hun eitjes op waterplanten kunnen afzetten.

Een van de buitendijskse poelen

In stromend water, zoals de grote nevengeul, zit veel vis. Vissen zijn wat dol op de eitjes van amfibieën. De grote poel die tussen de beide winterdijken ligt is ideaal voor amfibieën. Bij hoogwater is de poel veilig en blijft er geen vis achter als het water in de Waal weer is gezakt. Een veilige plaats dus voor zowel de eitjes als de jonge salamanders.

Veilig oversteken

Na de vele verkeersslachtoffers in 2018 heeft de Natuurwacht een brief bij veel bewoners in Gameren bezorgd met informatie over de kamsalamander en met het verzoek om 's avonds op de dijk voorzichtig te rijden. Vorig jaar hebben vrijwilligers van Natuurwacht een scherm op het dijktalud geplaatst, zodat salamanders en padden daar de dijk niet kunnen oversteken. Het betreft het stuk dijk iets voorbij het Ouwe Mesterhuis. Daar steken de meeste salamanders over. De salamanders lopen tegen het scherm aan gaan dan naar links of naar rechts om toch ergens naar de overzijde te kunnen; want ze moeten naar de poel die buitendijsk ligt! Maar dan vallen ze in een van de drie emmers. Iedere dag worden deze emmers door een van onze vrijwilligers, Gerard Terpstra, gecontroleerd. Als er salamanders of padden inzitten, dan worden die veilig aan de overzijde los gelaten. Onlangs is het scherm, deze keer in blauw, weer geplaatst en hopen we dat veel kamsalamanders op deze manier een veilige oversteek krijgen.

's Avonds voorzichtig rijden

Het scherm staat slechts op een klein stukje dijk. De salamanders steken hier op meerdere plaatsen over. Daarom het verzoek aan de inwoners van Gameren om op dit stukje dijk extra voorzichtig te zijn in de maanden februari en maart; 's avonds bij regenachtig weer en een temperatuur van tenminste zeven graden Celcius. Met elkaar kunnen we zo de zeldzame kamsalamander voor Gameren behouden.

Libellen en waterkevers

In de buitendijkse poel zitten geen grote vissen, die de eitjes of jonge salamanders kunnen opeten. Er zijn natuurlijk wel andere predatoren zoals libellenlarven en grote waterkevers. De Geelgerande watertor deinst er niet voor terug om een fikse kamsalamander aan te vallen. Ook de kleine stekelbaarsjes doen zich te goed aan de eitjes van de amfibieën. Maar dat alles hoort bij het leven zullen we maar zeggen. Een salamander legt zo'n 200 eitjes. Geen probleem als er daar de helft niet van uitkomt. Het wordt een ander verhaal als er heel veel vis in de poel zit. Dan blijven er weinig jonge salamanders over. Een kamsalamander kan wel 15 jaar oud worden. In die tijd kunnen dus veel eitjes gelegd worden.

Dankzij de veilige poel tussen de twee dijken is in Gameren een ideaal biotoop ontstaan voor dit zeldzame en prachtige dier. Geen wonder dat er hier zoveel zijn. Laten we dat met elkaar behouden, want vanuit Gameren kunnen de salamanders naar andere gebieden trekken: Nieuwaal, Kloosterwiel, Lieskampen. Een mooie broedkamer voor de Bommelerwaard.

foto: hugo_willocx

Natuurwacht Bommelerwaard

Het zou fijn zijn wanneer u de Natuurwacht Bommelerwaard wilt steunen. Lidmaatschap kost slechts 10 euro per jaar. U krijgt dan twee keer per jaar ons prachtig magazine met vele fraaie foto's. In het magazine wordt steeds een natuurgebied onder de aandacht gebracht. Nu is dat bijvoorbeeld Munnikenland. Vrijwilligers van Natuurwacht beheren o.a. de Kloosterwiel en enkele andere gebieden in de B'waard. Op zaterdag 6 juni wordt in de uiterwaard van Gameren een bijzondere dag gehouden. Dan gaan vele vrijwilligers in de uiterwaard van Gameren op zoek naar insecten, vogels, bloemen, etc. We proberen die dag, de zgn. biodiversiteitsdag, zoveel mogelijk dieren te tellen om aan te tonen hoe belangrijk biodiversiteit in de natuur is. Die dag worden er voor u ook diverse excursies georganiseerd. Welkom!

**Voor meer info zie: www.natuurwachtbommelerwaard.nl
Vragen of aanmelden als lid: acvanbalken@upcmail.nl**